

Museumnieuws

bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR) van start

Half september is het bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR) van start gegaan. In het kielzog van het Natuurbeleidsplan van de gemeente Rotterdam, het HavenNatuurPlan (Gemeentelijk Havenbedrijf) en de tentoonstellingen REGIONATUUR en HAVENNATUUR is er een samenwerking tussen de dienst Gemeentewerken (Beheer Buitenruimte) en het Natuurmuseum Rotterdam aangegaan om meer te investeren in stadsecologie. Het bureau, dat voorlopig vanuit het Natuurmuseum opereert, bestaat momenteel uit twee mensen: Remko Andeweg en Martin Epe. Remko Andeweg, beheerder van het herbarium, is voor Straatgraslezers geen onbekende maar drs M.J. Epe (27) hoogst waarschijnlijk wel: hij studeerde biologie in Utrecht en werd speciaal voor het bSR aangetrokken. Voorlopig bemant Martin het bureau van woensdag tot en met vrijdag, maar hij is ook vaak in het veld: de stad.

Het bSR richt zich op de stadsecologie, een in Nederland relatief jonge tak van wetenschap die de relaties tussen organismen onderling en de levenloze natuur in de stad wil blootleggen. Met deze kennis kan dan op een meer gefundeerde manier gewerkt worden aan natuur, natuurontwikkeling en natuurbeheer in het stedelijk gebied. Naast het verzamelen van algemene kennis over deze aspecten van stadsecologie wordt er momenteel een drietal hoofdprojecten aangepakt. Eén van de eerste actiepunten is het verzamelen en opslaan van gegevens over de natuur in Rotterdam. Het is de bedoeling dat er uiteindelijk een groot bestand komt met daarin waarnemingen van alle mogelijke planten en dieren in de stad. Vragen omtrent het verspreidingspatroon van speciale soorten, of er trends zijn in de aantalsontwikkeling van belangrijke sleutelsoorten, en vragen over de biodiversiteit van bepaalde gebieden, kunnen met behulp van die databank beantwoord worden. Een ander belangrijk punt is het opstellen van zogenaamde natuurdoeltypen

binnen het stedelijk milieu. Daarmee kunnen de mogelijkheden en onmogelijkheden voor natuurontwikkeling in kaart gebracht worden. Meer concreet is het plan om in het kader van een boek ter ere van het 100-jarig bestaan van de Heemraadssingel een inventarisatie te maken van alles wat er leeft, in en om deze groene ader. Hierover zal te zijner tijd meer in Straatgras verschijnen.

Afdeling educatie versterkt

Een ander nieuw gezicht in het Natuurmuseum is Petra van den Berg. Zij werkt alweer sinds 15 april 1997 op de afdeling educatie & pr en houdt zich voornamelijk bezig met voorbereiding en uitvoering van de actieve educatie in het museum. Voor bijvoorbeeld rondleidingen, museumlessen en andere activiteiten voor groepen moet u dus (op woensdag, donderdag en vrijdag) bij Petra zijn. Petra van den Berg (22) studeerde biologie aan de Faculteit Educatieve Opleidingen van de Hogeschool Rotterdam & Omstreken. In het kader van die opleiding liep zij ook stage bij het Natuurmuseum: zij deed de publieksbegeleiding bij de educatieve tentoonstelling DE GROENE RUIMTE in 1996. Naast haar baan bij het Natuurmuseum is Petra ook werkzaam in het voortgezet onderwijs. De andere medewerkers van de afdeling zijn Kees Moeliker en Erik van Broekhuizen.

Martin Epe, coördinator van het nieuwe bureau Stadsnatuur Rotterdam.

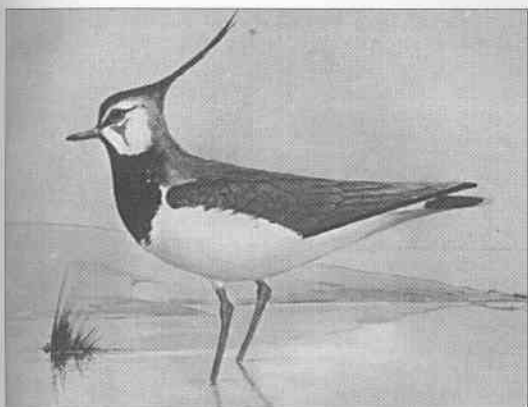
Petra van den Berg (links) in actie bij de tentoonstelling

DE GROENE RUIMTE.

(foto: Kees Moeliker)

Afscheid Kees Plaisier

Toen Kees Plaisier eind 1996 na twee termijnen van vier jaar afscheid nam als bestuurslid van de Stichting Natuurmuseum Rotterdam kreeg hij een tentoonstelling aangeboden. Let wel, geen tentoonstelling die voor hem zou worden georganiseerd, maar één die hij zelf mocht samenstellen. Kees had op dat gebied zijn sporen al verdiend. In 1989 was hij de drijvende kracht achter 'NEUSHOORNS: LEVENDE FOSSIELEN?' en in 1992 deed hij het nog eens dunnetjes over met 'OP REIS MET CLARA, de geschiedenis van een bezienswaardige neushoorn.' Voor dit afscheidscadeau combineerde Kees Plaisier zijn literaire kwaliteiten met zijn inmiddels hechte band met de collectiebeheerders en hun verzamelingen (zie de rubriek DE COLLECTIEBEHEERDER waarvan er in Straatgras inmiddels 9 zijn verschenen). Samen met de conservatoren stelde hij een abc van de museumcollectie samen en nam vervolgens de pen ter hand. Het resultaat is de expositie ALFABE(S)TIARIUM waarbij de verzen van Kees Plaisier worden geflankeerd door de geselecteerde preparaten uit de collectie. De 26 verzen zijn ook gebundeld onder de titel 'DE GEDEPRIMEERDE KIEVIT en andere verzen bij een abc van de museumcollectie'. U treft het aan als bijlage bij deze Straatgras. De tentoonstelling 'ALFABE(S)TIARIUM, preparaten uit het museum, gedichten van Kees Plaisier' duurt tot en met 8 februari 1997.

Como is kaal

Hij had er al moeten staan, het vier meter hoge huidpreparaat van Como, de giraffe die maart vorig jaar in Diergaarde Blijdorp overleed. Maar de centrale hal van het museum blijft voorlopig leeg. Het gevaar dat iedere gevilde

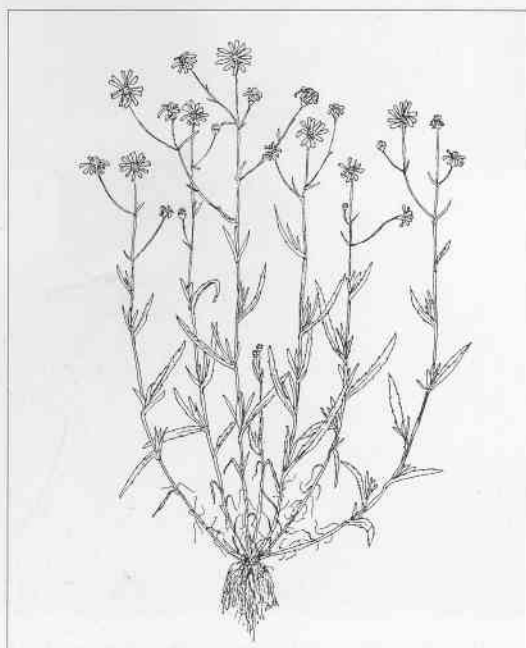
De haren konden van Como's huid worden afgeveegd.

(foto: Kees Moeliker)

giraffenhuid boven het hoofd hangt – loslaten van de epidermis (het bovenste laagje) – bleek toch niet te zijn geweken. Bij de leerlooierij in Duitsland waar de preparateur het conserveren van de huid had uitbesteed, is het kennelijk misgegaan. Bij inspectie en hanteren van de huid kwamen flinke kale plekken te voorschijn en konden de haren er eenvoudigweg afgeveegd worden. Como is dus kaal en zal niet opgezet worden. Daarmee is het gelukkig nog niet afgelopen met onze giraffe. Momenteel wordt gestudeerd op de mogelijkheid om het skelet (reeds schoon in ons bezit) op te zetten.

Gezocht: bezemkruiskruid

Het bezemkruiskruid (*Senecio inaequidens*), een nieuwkomer onder de wilde planten, verovert Nederland en is ook al in Rotterdam gesignaleerd. Wij zijn samen met de Stichting FLORON benieuwd waar in Rotterdam en omgeving het kruid wortelt. Wij vragen uw medewerking: meldt uw vondsten van deze opvallende

Een gedepimeerde kievit.

(illustratie uit: Bird Recognition, Harmondsworth, 1947)

Bezemkruiskruid

Senecio inaequidens.

(illustratie: Adrie van Heerden)

geelbloeiende plant in het Natuurmuseum. Bezemkruiskruid is een sterk vertakte, struikvormige plant met een grootte die varieert van 20 cm tot ruim 1 meter. De sterke vertakking doet denken aan een straatbezem. De bladen zijn smal en voorzien van tanden. De bloeiende plant (het is een laatbloeiër tot de eerste vorst invalt) zit vol met gele bloemetjes die eruit zien als kleine paardebloemen. Ze zijn vooral te vinden langs (spoorbermen) op industrieterreinen en langs rivieroevers, maar ook steeds vaker zomaar ergens in de stad. Aan de balie van het museum zijn formulieren te vinden waarop u uw waarnemingen in kunt vullen, en in de Hoboken Salon kunt u kennis maken met het bezemkruiskruid: er staan informatiepanelen met foto's en gedroogd bezemkruiskruid uit het herbarium.

Opsturen van uw vondsten (een takje ter determinatie is voldoende) kan ook. Adres: zie colofon.

Tentoonstellingsagenda

t/m 5 april 1998

HAVENNATUUR

plannen voor mainport Rotterdam

vanaf 4 oktober t.n.a.

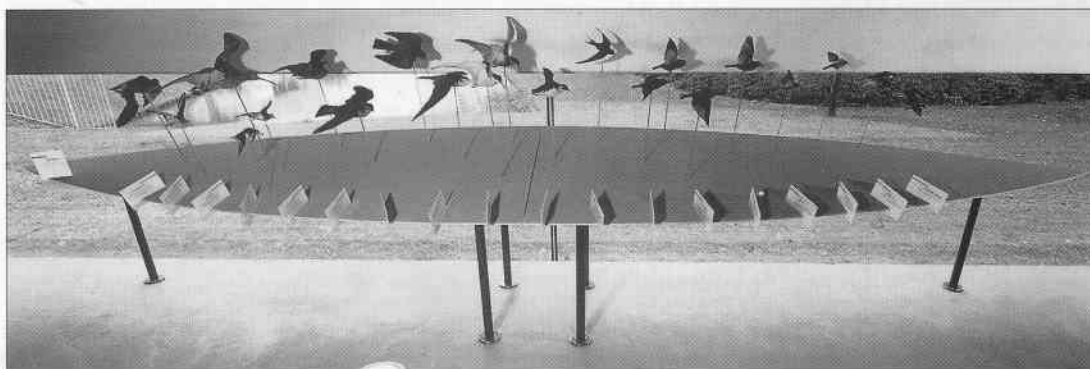
REGIONATUUR

natuur en recreatie in het Rijnmondgebied

1 november 1997 t/m 8 februari 1998

ALFABE(S)TIARIUM

preparaten uit het museum, gedichten van Kees Plaisier

Onder: overzicht van de tentoonstelling REGIONATUUR vanaf de brug; boven: het onderdeel passanten.

(foto's: Rob 't Hart)

NATUUR
MUSEUM
ROTTERDAM

COLOFON

•Straatgras

is een kwartaaluitgave van het Natuurmuseum Rotterdam

waarin opgenomen mededelingen van de

Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.

•ISSN: 0923-9286

•Eindredactie:

Kees Moeliker

•Vormgeving:

Erik van Broekhuizen

•Drukwerk:

Rocka Reprografie bv

•Oplage: 500 ex.

•Tekst:

Remko Andeweg

Martin Epe

Kees Moeliker,

Jan Nieuwenhuis en

Jelle W.F. Reumer

•Foto's:

Rob 't Hart, Kees Moeliker

en Jelle W.F. Reumer

•Illustraties:

Adrie van Heerden en

BRS Prensela Vonk

•Adres:

Natuurmuseum Rotterdam

Westzeedijk 345

(in het Museumpark)

3015 AA Rotterdam

•Correspondentie:

Postbus 23452

3001 KL Rotterdam

telefoon: 010-436 42 22

fax: 010-436 43 99

e-mail: nmr@wxs.nl

•Openingstijden:

dinsdag t/m zaterdag:

10:00 - 17:00

zon en feestdagen:

11:00 - 17:00